

Żołnierze Wyklęci – Zapomniani Bohaterowie

<https://podziemiezbrojne.ipn.gov.pl/zol/historia/scigaja-osaczaja-wylapu/87936,Scigaja-osaczaja-wylapuja.html>

14.05.2024, 23:41

Ścigają, osaczają, wylapują

Wkrótce po zakończeniu akcji amnestyjnej z sierpnia 1945 r. wzmożła się fala represji skierowana przez sowiecki i rodzimy aparat bezpieczeństwa zarówno przeciwko tym, którzy się ujawnili, jak i tym, którzy z amnestii nie skorzystali.

W obliczu nadal dużej siły podziemia władze komunistyczne uznały je za największe zagrożenie i coraz zacieklej było ono zwalczane. W połowie 1945 r. w podziemiu pozostawało jeszcze ponad 17 000 żołnierzy, stan ten należy traktować jako szczytowy. Połowę partyzantów, czyli 6 600 – 8 600, skupiało około 140 oddziałów podległych dowództwu rozwiązanej Armii Krajowej, następnie Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj oraz Zrzeszeniu „Wolność i Niezawisłość”.

Drugą pod względem liczebności siłą podziemia były: Narodowa Organizacja Wojskowa, Narodowe Siły Zbrojne i Narodowy Związek Wojskowy, liczące od ok. 2 700 do 3 800 żołnierzy (21-22 proc.) co najmniej w 80 oddziałach partyzanckich. Sumując, można stwierdzić, że od 9 300 do 12 400 (72 proc.) żołnierzy było związanych z dwoma najważniejszymi środowiskami politycznymi polskiego podziemia niepodległościowego. Resztę, czyli ok. 3 700 – 4 800 (28 proc.), stanowili żołnierze skupieni w organizacjach regionalnych lub w oddziałach samodzielnych, nikomu niepodlegających. Szeregi oddziałów o nieustalonej proveniencji lub oddziałów nieafiliowanych liczyły w tym okresie ok. 1 350 – 1 750 (10 proc.) partyzantów. Przez oddziały poakowskie natomiast przeszło 1 200 – 1 650 (9-10 proc.) żołnierzy. Istotną siłę stanowiła największa organizacja regionalna – Konspiracyjne Wojsko Polskie – skupiająca w 1945 r. od 520 do 680

żołnierzy (4 proc.).

W tym czasie mnożyły się akcje wypadowe przeciwko podziemiemu. Były one poprzedzane rozpoznaniem, próbami pozyskania agentów. W rezultacie dochodziło do zasadzek, obław, potyczek, a nawet bitew, które miały na celu likwidację poszczególnych oddziałów. Obok UB i NKWD uczestniczyły w nich jednostki Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), formacji wojskowej powołanej specjalnie w tym celu, Milicji Obywatelskiej (MO) oraz jednostek Wojska Polskiego.

Rozprawa sądowa żołnierzy oddziału por. Jana Kempńskiego „Błyska” przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Poznaniu, odczytywanie wyroku, 29 kwietnia 1946 r.

17.4.46. Kochane! Zasyłam najserdeczniejsze życzenia Wesołego Alleluja wam i wypraszam, którzy o mnie pamiętają. Nie mam nic do państwa - przysięgam, że nigdy nie będę panie-rosy. Odmów, wracając, że państwo dla mnie nie przyjmują (ostatnio dostałem 21 lub 22 marca dla to detail. Moje minimalne wymagania - to żyłki, osłonię trochę masła. Moje maksymalne - złączyć się z wami. Adwokat dotąd nie zjawił się ani nie dał mi do podpisu pełnomocnictwa dla niego. Czy oddałaś mi mój elaborat obronny, który wysłałem ci przed ostatnie dniami (zdaje się 15-go) i czy zrobiłaś z niego odpis dla siebie? Namawio adwokata obronę. Czy poznałaś p. Zeglewską i p. Karłową (tutaj w Warszawie (Czerwonego Krzyża 9) i p. Bilińską lub Chmielna 18-pensjonat)? Czy mówisz piwowar, że wyjadł z jej bratem (Kecnie jego jęz. tu niema - zdaje się przenieśli na Aljantów 1. Gwałtownie potrudzi przed wyprawą!) Dekret o Ochronie Państwa (z październikiem zdaje się 1944 r.), Wojenny

Gryps więzienny żołnierza WSGO „Warta”, przechwycony przez WUBP w Poznaniu

Żołnierze ze zgrupowania partyzanckiego NSZ „Bartka”, Żywiecczyzna, 1946 r.

Zabici i ujęci żołnierze nieafiliowanego oddziału partyzanckiego ppor. Tadeusza Orłowskiego „Or-Ota”, rozbitego przez grupę operacyjną UB-WP, Grajewo, 13 czerwca 1946 r.

Żołnierze oddziału WiN Włodzimierza Kozłowskiego „Oriona”. Pierwszy z lewej Kazimierz Borkowski „Szatyn”, Radom, 3 września 1946 r.

Członkowie sztabu Inspektoratu Radomskiego WiN krypt. „ZZK” (po aresztowaniu „Zagończyka”).
Od lewej siedzą: Włodzimierz Kozłowski „Orion”, Feliks Mazurek „Furmański”, Czesław Niedbala
„Marek”, Jerzy Buzon „Jur”, Zenon Ochal „Jastrząb”, Tadeusz Bednarski „Orzeł”, Radomskie, lato
1946 r.

Podziel się:

Drukuj:

[Drukuj tą stroną](#) [Generuj PDF](#) [z tej strony](#)